

MEDICUL-SCRIITOR ȘI PERSONAJUL SĂU LITERAR – MEDICUL

The doctor-writer and his literary character – the doctor

Dr. Mihail Mihailide

Doina Cherecheș ne propune a doua sa lucrare în proză după „Iedera“ (2014), care s-a bucurat de succes, cum probabil va avea și volumul pe care îl semnalăm acum : „*Străinul din oglindă*“, apărut la Editura RAO (2018).

Autoarea e medic, membru al Societății Medicilor Scriitori și Publiciști din România, societate înființată în 1990. S-a manifestat publicistic de-a lungul timpului în presa locală (ziarul *Teleormanul*), editorial – cu poezie, în proză (roman) – după cum deja am menționat, colaborând în plus la varii emisiuni de radio. Poate că profesia pe care o exercită (absolventă a Facultății de Medicină în 1982) explică de ce în noua scriere prozastică subiectul este din lumea celor care apără sănătatea semenilor și caută pentru bolnavi vindecarea. Cele trăite zi de zi, talentul și un spirit de observație excepțional, dispensând documentarea „la obiect“ și „ficcionalizarea“ – adesea încărcată de erori la care recurg alți purtători de pană cu referire la complicatul domeniu – anticipând, în cazul autoarei noastre, reușita.

Deși e o carte cu dimensiuni de luat în seamă, e greu de afirmat dacă avem de-a face cu specia *roman*, în sensul definiției clasice (acțiuni pe multiple planuri, de exemplu). E vorba, mai degrabă, de o îndelungată povestire (280 pagini), o biografie de amănunt a personajului principal, dr. Dinu Simionescu, medic de familie dintr-un orașel de provincie, practicant dedicat „trup și suflet“ profesiei. O profesie care comportă sacrificii în ceea ce privește viața personală, cu abstragerea de la relații sociale și dominată de singurătate. Doctorul Dinu Simionescu aflat *nel mezzo del cammin della sua vita*, e singur până și în perioada tradiționalelor sărbători (Crăciun, Anul Nou), cu o „excepție“ spre finalul narațiunii, un „mister“ bine construit, care sporește curiozitatea cititorului, ca într-o scriere sau film cu „iz“ polițist.

Un critic literar notoriu spunea că, dacă într-un roman ajungi cu cititul la pagina 80 și nu s-a întâmplat încă nimic, „litania“ părănd a continua, lectura

poate fi abandonată. Ca un făcut, în noua carte a Doinei Cherecheș, lucrurile încep într-adevăr să se producă abia din acest loc, când în viața personajului – în mintea și în sufletul său – apare, într-o dimineață, un „străin“, asemănător până la identitate cu sine, ca un frate geamăn, *un alter ego* descoperit în oglinda ce-i reflectă într-o dimineață chipul, marcat de scurgerea necruțătoare a timpului. „Din luciul oglinzii îl privise un străin trist și gânditor, pe care nici nu voise să-l ia în seamă (...). Stăruitor, neînduplecat și cu privire asupritoare și tiranică, acesta îi prezenta nu numai un chip în care nu mai putea să se recunoască prea mult, ci și un suflet nemulțumit. Scanat milimetru cu milimetru de ochii pătrunzător ai străinului, sufletul său dăduse la iveală dorințe pe care le credea moarte pentru totdeauna“. Până atunci, cartea fiind, cum deja am afirmat, o îndelungată biografie. De aici încolo, se ivesc cu adevărat ceilalți actanți – unii, cu o prezență constantă, cele două asistente medicale – Ștefania și Luminița (vom afla cum în secret ele își dispută favorurile șefului, cam fără șanse, în arriere pensée gândindu-se însă și la „anihilarea“ solitudinii sale). Dar și alte personaje episodice: numeroșii săi pacienți, între care unii se „bucură“ de portretizări critic-umoristice, de un naturalism descriptiv uneori necruțător.

Doctorul din cartea medicului-scriitor Doina Cherecheș, cu o vechime în profesie de mai bine de 20 de ani, impresionează autoarea, mai întâi, prin datele sale fizice: statură înaltă, mult peste medie (chiar „deșirată“), fizionomie plăcută, și mai ales dăruit cu „o podoabă capilară bogată și strălucitoare“, adesea rebelă, care necesită intervenția îndelungată a pieptenului. În ultima vreme, „încărunțise destul de mult, contrastul dintre firele albe și culoarea naturală a părului său devenind astfel evident, dar nu-i trecuse niciodată prin cap să se vopsească, neavând o părere prea bună despre bărbații care făceau acest lucru“. Totuși – precizează portretista –, „flacoanele cu fixative sau spumă modelatoare

pentru păr, care-l scutiseră de clasicul și scârbosul albuș de ou, nu-i lipseau din casă, fiindu-i tot atât de necesare ca și apa de băut“. Se insistă asupra acestei lupte a doctorului cu părul încâlcit, care se rezolvă temporar în momentul când – la stagiul militar – fusese tuns chilug. Acum, ajuns la maturitate „fața îi era brăzdată de cute și adâncituri, ai fi zis că era un om aspru și rigid, dar era suficient să-i întâlnești privirea blândă și catifelată a ochilor (albaștri) mari, limpezi și pătrunzători, pentru a te convinge că era o falsă impresie“. În următoarele pagini, biografia personajului crește arborescent cu informații privind studiile medicale, excelent finalizate, caracteristicile psihologice, chiar și bolile cronice cu care de la un timp e nevoit să se împrietenească – discopatii, sindrom Ménière, precordialgii –, cu descrierea primilor pacienți și povestea Melisei, personaj important la sfârșitul îndelungatei narațiuni.

Continuând lectura, vrând-nevrând, începi să te întrebi cine va fi fost publicul țintă căreia talentata autoare a dorit să i se adreseze: profesioniștilor sănătății sau și oricăror altor cititori? Aceasta deoarece pe parcursul multor pagini, medicul-scriitor, în foarte bună cunoștință de cauză, critică sub o formă literară (foarte aproape însă de un eseu) racile sistemului medical, agravate în ultimul sfert de veac (de când s-a tot încercat îmbunătățirea acestuia). Ridiculizează birocrăția introdusă în raporturile cu casa de asigurări de sănătate, statisticăria absurdă cerută celor care trudes în asistența primară, „circuitul“ – de la medicul de familie (îngrădit în demersurile sale profesionale) către specialiști și spitale, și invers – drumuri pe care pacientul e nevoit să se angajeze nejustificat, cheltuind timp, formularistica excesivă, rețetele (în nu știu câte copii și culori), introducerea calculatorului, care, în loc de beneficii, produce încurcături, fie prin repetatele blocări ale „sistemului“, softurile proaste și nefuncționale („iar a căzut internetul!“), fie prin neinstruirea celor care trebuie să utilizeze aparatul (și, neavând încotro, învață manevrele „după ureche“), laboratoarele de analize medicale – care-și epuizează fondurile pentru „gratuități“ din prima zi a lunii, veșnica pauperitate în dotarea cabinetelor, cu „mobiliul sanitar“ rămas din secolul trecut, până la (mai nou) exodul medicilor tineri către alte orizonturi etc. De asemenea, în discuțiile cu pacientul, dar și în „aparatură“, se enunță diagnostice pe care cititorul laic nu le pricepe sau îi produc spaimă (îndeosebi cele din sfera oncologică). Dialogurile doctorului Simionescu – articulate cu desăvârșită pricepere scriitoricească – sunt în acord cu principiile eticii medicale pe care acest eminent fost student al Facultății de Medicină și le-a însușit, fie (nu rareori) doar schim-

buri de păreri savuroase. (Unii pacienți își relatează suferințele într-un limbaj popular-empiric, pe care medicul însă și l-a însușit de-alungul anilor și nu-i creează, din acest punct de vedere, dificultăți în consemnarea anamnezei și conturarea unui prim diagnostic sindromatic). Bolnavii nu sunt întotdeauna binevoitori și conștienți de faptul că medicul lor face tot posibilul de a-i însoți pe drumul spre vindecare, ci sunt adesea pisălogi, suspicioși, clevetitori, cârcotași...

„– «Da'ce-or face înăuntru [în cabinet, n.n.], dom'ne, iar noi stăm și înghețăm aici ca proștii?», se auzise vocea iritată a unui bărbat (...). «– Ei, ce să faci, ei stau la cafele și țigări și nu le pasă de noi nici cât negru sub unghie. Dar de banii noștri le pasă, că de pe urma noastră s-au făcut oameni medicii de familie. Iau în fiecare lună câte o căruță de bani și pe noi ne țin la coadă până ne uită Dumnezeu pe-aici»“. (...)

Vine Crăciunul, afară-i viscol, doctorul epuizat de numărul mare al consultațiilor din chiar ultima zi dinaintea Sărbătorilor, se pregătește să plece acasă, unde nimeni nu i-a întins masa, ci doar îi fusese probabil trimis, într-un colet, meniul pe care și-l comandase la un restaurant din urbe.

O pereche, soț-soție, din categoria pacienților „nesuferiți“ (pe care doctorul îi examinase și le prescriesese tratament, niciodată discriminându-i) se îndreaptă și ei spre locuință. Cireașă pe tort: doctorul Simionescu le surprinde vorbele „purtate de aerul rece al iernii“: „«– Nerușinare curată! Auzi, frățioare, îți cerea câte-n lună și în stele», spuse, cătrănită, femeia și-și aruncă în treacăt privirea spre cabinet (...).«– Da, surată. Șmecher însă, nu îndrăzne să pretindă direct, ci o pune pe fătuca aia, care nici una, nici două...» [asistenta solicitase pinul cardului de sănătate pe care pacientul nu și-l amintea ori codul numeric personal pentru a-le înscrie în documente. n.n.] (...). Vorbele pacientului se pierduseră una câte una în amurgul tulbure al zilei de iarnă. Nu însă la fel de simplu se pierdură ele și în sufletul său pustiit de tristețe. Știa că nu le ceruse acestor oameni nimic niciodată, așa cum nu le ceruse nici altora vreodată ceva. Atunci de unde frica aceea teribilă că lui sau oricărui alt medic ar fi trebuit să-i dea cineva marea cu sarea? Cine era de vină pentru această mentalitate viciată? Medicul sau societatea? Cum se ajunsese la un raport atât de perfid și de dușmănos? Cine putea să răspundă la aceste întrebări?“. (...)

După o discuție ca o echilibristică pe sârmă cu Luminița («Unde vă duceți acum domnule doctor, în seara de Crăciun?») « Mă duc să mă... însor!» Schimb de replici pe care apoi amândoi îl regretă

din pricini detaliate în pagini, dar nu prea departe de subiectul preocupant pentru ambii interlocutori), dr. Simionescu pornește pe jos, prin zăpada spulberată de vânt, spre apartamentul său dintr-un oarecare bloc, cu sufletul înnegurat, suportând pe parcurs dialogul cu „străinul din oglindă“, însoțitorul aparent și asprul său judecător de la un timp...

La un moment dat însă, observă că e urmărit de o siluetă subțirică, înăltuță, cât se poate de reală, care-l conduce – tot ascunzându-se – până acasă. „«Hei, tu de acolo, dacă pe mine mă cauți, sunt acasă și ți-am deschis. Eu sunt medicul Dinu Simionescu. Tu cine ești?» (...) «Hei, oprește-te! Știu că

mă urmărești de mai mult timp și, dacă tot ai treabă cu mine, vino să stăm de vorbă. De ce sau de cine fugi acum când te-am descoperit?»“.

Cine este insolitul urmăritor și ceea ce urmează să se întâmple (deznodământul istorisirii) nu vi le vom deconspira. Curiozitatea și interesul dvs., ale cititorului medic sau nu, vor spori astfel, iar misterul vă va fi elucidat din paginile de final ale noii cărți a doctorei Doina Cherecheș. Și credem că merită!